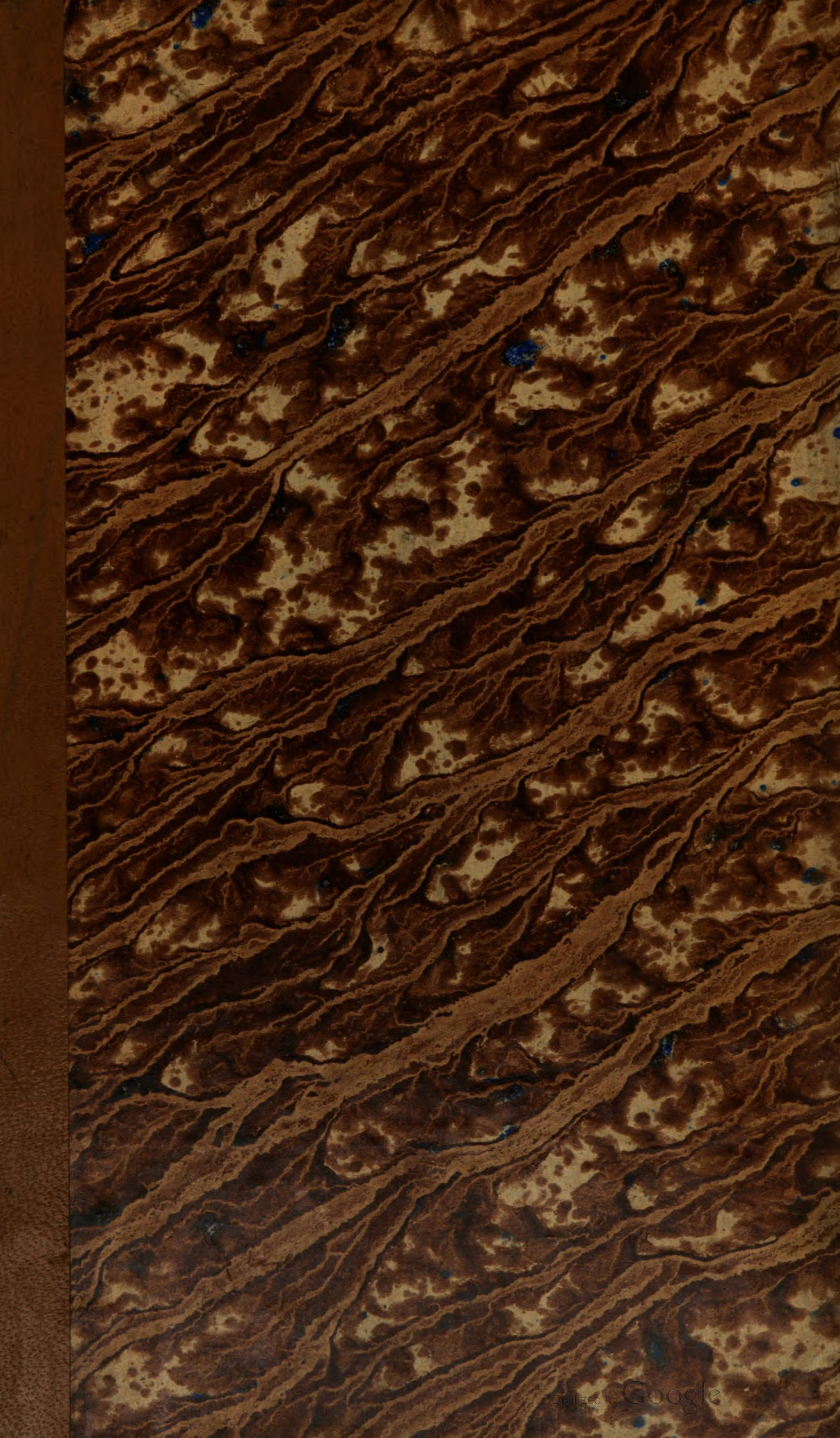
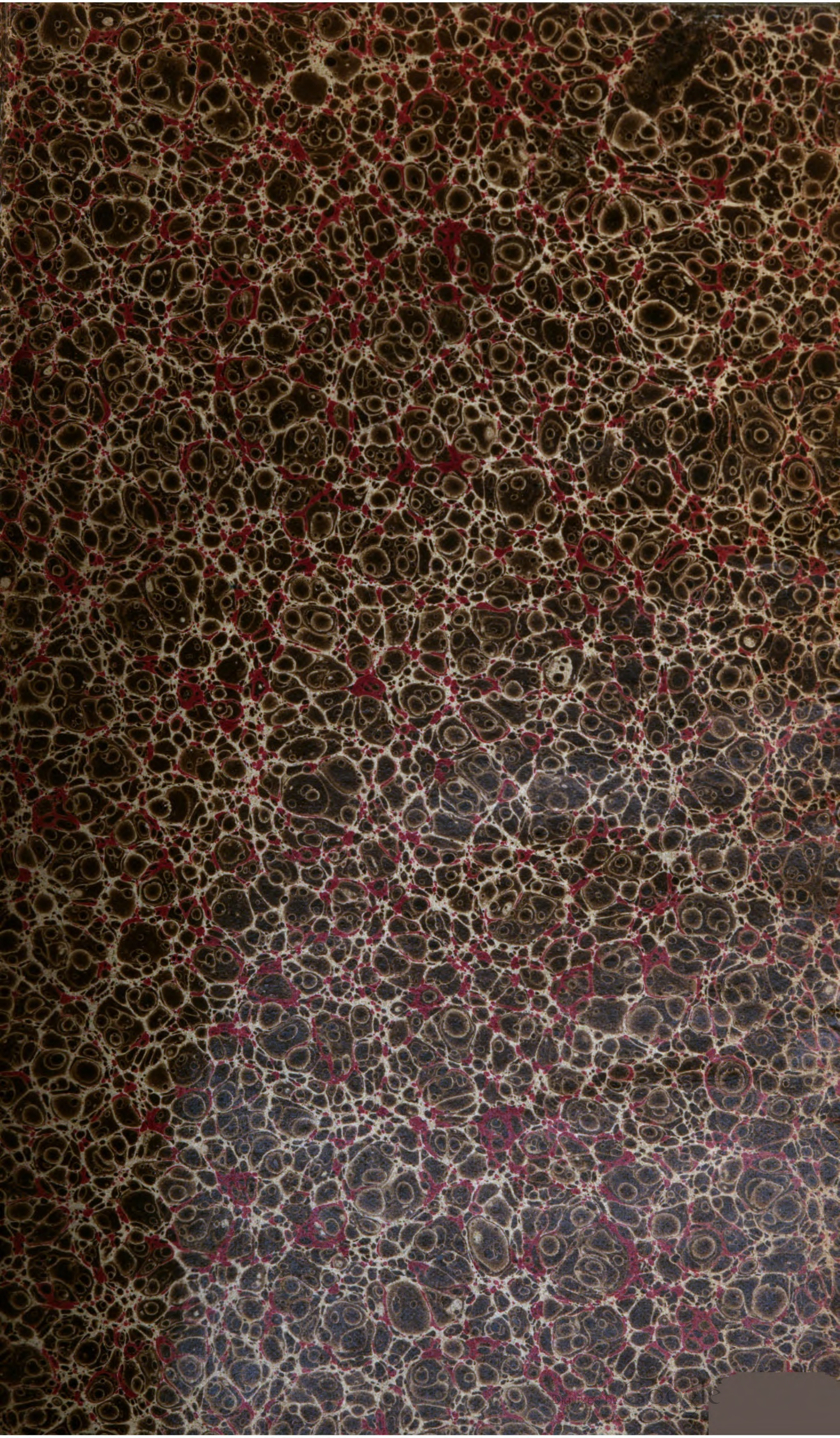

HANS-MICHEL,

OF

DE GESCHONDE EN HERSTELDE

E G H T.

VAN DE GEWAANDE GOUVERNEUR,

V A N

SURINAAMEN.

B L Y - S P E L.

Nihil jam decitur, quod non sit dictum prius.

Gedrukt tot AMSTERDAM, over de Brouwery van 't WAPEN; Daar de *Vrouw*, *Kamenier*, en *Kindermeid*, gelyk zyn beslapen.
1753.

VOORREEDEN
AAN DEN GUNSTIGEN
LEEZER.

HEt zal uw mogelyk wat vreemd voorkoomen? dat wy dus laat (na dat dit zoo bekende voorval, binnen *Amsterdam*, nu een Jaar geleeden al gepasseerd is.) Met dit ons *Blyspel.* Voor het ligt koomen; ons voorneemen is nooyt geweest, over die stof een *Blyspel* te ontwerpen: Dog zie hier de reeden die ons (op versoek van verscheide goede Vrienden.) Daar toe aanleyding hebben gegeven.

„ Ons voor eenige dagen in handen
„ gevallen zynde, het *Vyfde deel* van
„ 't * *Dichtkundig Praal-Toneel van*
„ *Neêrlands Wonderen.* Vonden wy
„ in 't doorbladeren van het zelve,
„ daarin zeekere zoogenaamde klugt,
„ of liever zaamenspraak, voerende
„ tot Titel *Klugt van Hans Michel*
„ *Frisschensteccher.*

A 2 „ Het

* Zeeker Werk dat onder de Roos werd uitgegeven.

„ Het is ons bedunkens heel on-
„ natuurelyk, dat in een en dezelve
„ tyd, waar in het moet afspeelen, de
„ Minnehandel van *Hans*! met de Mei-
„ den word ontdekt, en de Vrouw in
„ het Kraambedde geraakt. Daar (N:B:)
„ de eene Persſonagie in het laatſte
„ Toneel van het derde Bedryf zegt,
„ dat het Kind bereids eenige dagen
„ te vooren was gedoopt.

Zie daar Waarde Leezeren, de oorzaak die ons deed beſluiten de Pen op tevatten, en dees onze eerſteling, (ſchoon in veele deelen onvolmaakt,) in de Weereld te brengen.

De ongeſchiktheid der Toneelen en Bedryven, van 't zelve, zullen wy liefſt ſtilzwygende voorbygaan: dog wy kunnen niet nalaaten, den *Autheur* te raaden, hem in het vervolg liever bezig te houden met zyn gewoone Schryfwyze, dan zig verder te bemoejen met het maken van diergelyke *Klugten* of *Samenſpraken*.

Door de benaaming van Edelmoedige Vrind! hebben wy op niemant

in

in 't byzonder gedoelt: dog komt de een of andere hem die toe te eigenen, wy zyn niet magtig hun die vryheid te betwisten.

Wy versoeke den Leezer dat hy onze geringe kennisse in de DICHTKUNST. gunstig zal gelieve te verschoonen, en zo hier of daar eenige fouten, mogten voorkoomen, dezelve na goed dunken te verbeteren; en te denken, dat het al een verwonderenswaardige Kok moet zyn, die een en dezelve Spyse voor alle Monden smakelyk zouden kunnen opdisschen.

Lees het met zo veel vermaak, als wy het hebben geschreeven, zo zien wy onze geringe arrebeid genoegzaam voldaan.

Daar word nu niets meer gezeit,
Of 't, was te vooren al bereit,

VERTOONDERS.

HANS MICHEL, *alias Baron Rapé.*

LEONOOR, *Vrouw.*
LEONTIUS, *Vader.* } *van Hans Michel.*
CONSTANTIA, *Moeder.*

ELIZABETH, *Moeder van Leonoor.*

DOCTOR BARDALA. } *Vertrouwde Vrienden van*
FREDERIK BALEIN. } *Hans.*

HENDERYN, *Kamenier.*
CORNELIA, *Kindermeid.* } *van Leonoor.*
WILLEMYN, *Meid.*

JASPER, *Knegt van Leontius, verlooft aan Willemyn.*

TRYNTJE SNAPS, *een Buurvrouw.*

ANDERIES. } *Bekende van Tryntje Snaps.*
HENDRIK.

WILLEM, *een Kruyër.*

LUCAS, *een Liedjes Zanger.*

Eenige Wyven en Jongens, tot gevolg van Lucas Stom.

Het Spel speelt voor, en in het Huys van Hans.

Begint voor den Middag en eindigt die zelven Avond.

HANS

HANS-MICHEL,

OF

DE GESCHONDE EN HERSTELDE

E G H T.

VAN DE GEWAANDE GOUVERNEUR,

VAN

SURINAAMEN.

B L Y - S P E L.

EERSTE BEDRYF.

Het Toneel verbeeld een Kamer in 't Huys van Hans.

EERSTE TONEEL.

HENDERYN, zingt onder het veegen van de Kamer.

STEM: *Komt Rosemond, &c.*

GY Vrysters die de Maagdom nog
Houd, voor uw waardste schat,
Ik raade uw, schuwd die dwaling dog,
En onderzoekt eens wat?
Een vreugde zy verkiest,
Die deeze schat verliest.
En die opofferd aan een Heer, bis.
Die uw daar voor schenkt weêr; bis.

Ja wel! ik weet niet 'k ben vrolyk, dog in myn hart heel bevreest,
Dat myn kameraat Willemyn! die valsaard, dat nydige beest:
Myn gemeenzaamheid, met onse Heer zal hebben gezien en bespied,
Dat Vrouwmensch, doet myn tog niets aan, als alle Chagryn en verdriet;
Zo dat de waarheid is? weet ik 'er geen mouwen aantestellen,
Want dan heeft zy 't voorzeeker, aan onse Mevrouw! gaan vertellen;
En die is jaloers genoeg om het voor waarheid aan te nemen,
Maar zagt. . . ik hoor imant koomen, niet langer te teemen.
Het is Cornelia, wat of die nou weêr zal hebben te zeggen?
Zy moet niet veel praaten, of 'er zal 'en Huys vol Leeven leggen.

TWEEDE TONEEL.

CORNELIA en HENDERYN.

CORNELIA.

MYn tyd Henderyntje! leid het hier alles nog zoo ongeredt?
Daar onze Mevrouw! van daag Volk verwagt; binnen in 't Zalet,
Leid ook alles nog overhoop: nouw ik laat 'er jouw meê begaan,
Het verschildt myn niet 'en beet, als jy 't kunt krygen gedaan.

HENDERYN.

Wel nouw nog Mooyër, wie of jy hier langer zal Commandeeren?
Wil je wel ereis schielyk, na jouw Kinderekamer toescheêren?
En houwen die maar eens, in wat beeter order, en schoon,
Want daar voor verdien jy immers, zoo wel als ik, de kost en Loon.

Ligt

Ligt meenje als Kindermeid, jouw alles vry staat te zeggen?
Neen! dat verdraag ik niet, al zouw 'er nog zoo'n leeven leggen,
Wel wie drommel of jy hier berispen wil? Kom gaan ik maar voort
Met myn werk, eer ik me over jouw nog meerder mogt maaken verstoort.

CORNELIA.

Ik meen het zoo niet Henderyn! jy word gaau moejelyk en kwaat.

HENDERYN.

Dat raakt jouw niet: moejelyk of niet, ik verzoek nu dat je gaat?

CORNELIA.

Wat ben je boos? daar komt Mevrouw! spreek nu tog met wat meer fatzoen.

DERDE TONEEL.

LEONOOR, CORNELIA, en HENDERYN.

LEONOOR.

BEnje luy met malkander, aan 't kyven, wat is hier te doen?

CORNELIA.

Och neen! Mevrouw, niemendal,

LEONOOR.

Hoe was hier dan zoo'n groot gedruis?

CORNELIA.

Daar weet ik niets van, ik geloof dat Mevrouw! daarin heeft abuys.

LEONOOR.

Ik heb evenwel iets gehoord,

HENDERYN.

Ja Mevrouw! ik heb met haar gekeven,
Als ik uw de reeden zeg, zoo zul je myn gelyk moeten geeven,

Hoor Mevrouw, zy komt myn hier Commandeeren bruyën en plagen,
Net of het haar aangaat, en dat kan ik nu niet langer verdraagen,
Ik wil veel liever op dit moment verhuyzen, en uw deur uit gaan;
Als onder die verbruyde . . (zwyg ik liefst.) langer te moeten staan;

LEONOOR.

Hoe? zulke groote vrienden, malkander haast by de ooren te krygen.

CORNELIA.

Mevrouw, het kwam,

LEONOOR.

Ik zeg dat je luy alle twee zult zwygen.
't Is lang genoeg, ook begint dat kyven myn nu te verveelen,
Zwyg je luy. Want als ik meê moet doen, zal het meerder verscheelen,
Als ik begin is het niet zo gemakkelyk met myn gedaan
Gy na 't Zalet Henderyn (*tegens Cornelia*) en jy moet na de Kinderkamer gaan

Henderyn en Cornelia, al morrende binnen.

VIERDE TONEEL

LEONOOR, *alleen*

IK, kwam daar net van pas, om die twee ligte koojen te scheiden,
Ze zyn nooit by malkanderen, of ze kyven met hun beiden;
Was ik in een andere staat, zy moesten terstond vertrekken.
Maar nu moet ik zwygen! kom ik ga myn lievertje eens wekken,
Van zelf zouw hy dog niet opstaan, hy 's veel te vast aan 't ronken,
Van de nagt is hy weêr te Huys gekomen, als een beest zoo dronken;

Waar

Waar dat hy 's Avonds zyn loop heeft, kàn ik niet komen te
weeten,
Want vraag ik daar na? Is't, ik heb hier in de buurt gegeeten
By de JUFFROUWEN BEZELMAN, en die houw ik met reeden
verdacht.
Het paſt haar niet, een getrouwd Man, zoo laat op te houden
by Nagt.
Hy zouw alle dagen na dat Huys, ook zoo niet draave, en
loopen,
Als daar niet meêr te doen was als Kouſſen en Lind, te verkoopen;
Zoo leeft hy alle daagen, en nog durf ik geen eenen woord
ſpreeken,
Want zeg ik iets, is hy voort klaar om myn den hals te willen breeken;
Zyn reedenen weet hy, met zulke fraaye vloeken te lardeeren
Of hy daaglyks onder het ſlegtſte Canaillje kwam te verkeeren.
Maar ik zal. . . . . .

VYFDE TONEEL.

HENDERYN, en LEONOOR.

HENDERYN.

MEvrouw, ik heb in het Zalet, nu alles aan kant en gedaan,
Belieft het uw, dat ik nu eens om die bootſchappen zal gaan.

LEONOOR.

Ja! gaat voor eerſt, eens by VANDER MAAS, in de Hallevemaanſteeg,
Geef toch wel acht, op het geen ik je zeg: en verſtaa myn
ter deeg,
En haal by hem, wat Noten, Nagelen, en beſte Pyp-Caneel,

En

Laat hy jouw met een wat Gember geven, en Foely voorde Candeel,
En vergeet niet wat Poejer Suyker, en van zyn beste Candy.

HENDERYN.

Als ik dat zal moeten onthouwen, ben ik deerlyk in de ley,

LEONOOR.

Als je daar gedaan hebt, zoo gaat de Reeg'liers Breestraat, ten einden,
Tot by de Munt, daar woont ROMANS, zeg dat die me eens moet zenden,
Eenige Bierglazen, Roemers, Kelleken, en Bocaalen.
Want leg ik 'er toe, zo zal der geen tyd zyn om die te haalen,
En gaat daar van daan *op de Vygendam* by de Vrient DANIEL RAAP.

HENDERYN.

't Zyn altemaal eerlyke luy, voor al de laatste dat's een bekende knaap,

LEONOOR.

Zeg dat ik je zend, om Chocolaat met Banieljes te halen,
Dat het voor ons is, myn Man zal hun wel komen betalen.

HENDERYN.

Mevrouw, geef myn op een briefje hoe veel ik van eider hebben moet?

LEONOOR.

Kom aan Henderyn, daar hebje al wat gelyk in, dat's heel goed,
Ik zal 't briefje gaan Schryven: en met een myn Man eens gaan wekken,

HENDERYN.

En ik zal terwyl eens wat andere kleeren aangaan trekken.

Leonoor *binnen.*

SES-

SESDE TONEEL.

HENDERYN *alleen.*

Terwyl die op het Toneel haar verkleet.

JA! gy jy maar heen, hoe fyn weet onze Heer haar te bedriegen?
Nouw, hy 's een gestudeert Man, en die weeten met verstand te liegen,
Zou hy niet? hy heeft immers te PARYS aan 't Hof verkeerd,
En daar word een die wel veinsen kan, als een eerlyk Man geëerd.
Daar komt hy zelfs aan,

ZEEVENDE TONEEL.

HENDERYN, HANS, *en* WILLEMYN.

HENDERYN.

IK wens uw goede morgen Myn Heer.

HANS.

Goede morgen Henderyntje, myn troost.
(Hy wil haar zoenen)

HENDERYN.

Laat staan, je doet myn zeer

HANS.

Hoe maakje jouw zoo in order, dat gaat wis van daag, op 'en trant
Kom hier leg 'ereis aan: zoo dat smaakt! nu nog een warme Hand,

HEN-

HENDERYN.

Houwje ſtil Myn Heer! wy mogten hier worden gezien of beſpied
Daar komt imant! 't is onze Willemyn, en die vertrouw ik niet.

WILLEMYN.

Henderyn! je moet van de Middag, eerſt om die boodſchappen gaan,

(*Stil.*)

Hoe? onze Heer hier in zyn Japon, dat kan ik niet verſtaan;
De Wagen gaat hier niet regt! dat zal ik Mevrouw gaan vertellen.

HENDERYN.

Wat zegje daar binneus Monds? kom help myn me Doek maar eens ſpellen.

WILLEMYN.

Ik zeg niemendal, wat benje zindelyk op jouw Kleeren en Net;

(*binnen.*)

HENDERYN.

Zy heeft het in de Neus Myn Heer! gaat heen,

HANS.

Daar heeft zy niet eens op gelet.

(*binnen.*)

ACHTSTE TONEEL.

HENDERYN, *en* CORNELIA.

HENDERYN.

WAt moet jy hier hebben?

CORNELIA.

Niets, Henderyntje, benje nog al zoo kwaat,
'k Moet zeggen dat je jouw, op het kyven meeſterlyk verſtaat;

HEN-

HENDERYN.

Ik was nog niet regt boos, anders hadje wel mooge beeven,
Dan ben ik in ſtaat het beſte Viswyf, nog van de leep te
geeven;
Daarom zwyg liever ſtil, en hoor myn raazen, geduldiglyk
aan,
Dat is veel beeter voor jouw, en ik heb dan ook ſchielyk
gedaan.
Scheelt 'er iets aan? datje myn van boven tot onder, zoo
beziet,
'k, Heb miſſchien te veel in jouw oog? en dat gunje myn
niet.

CORNELIA.

Och Neen! dat hebje mis: kyk die Neusdoek gekreukt zyn,
en zitten
Nouw 't is buyten myn, ik zal 'er zoo naauw niet op zien,
of vitten,
Ik, denk 'er voor 't minſt, weer een Ducaatje is tuſſchen ge-
vallen.
(Wat zegje Henderyn?) Jy houd wel van dat Stoejen, en
Mallen,
Met onze Heer; zoo als ik daar gezien heb met myn eyge
oogen.

HENDERYN.

Bruy heen met je vieſe grillen, jouw gezicht heeft je be-
droogen.

CORNELIA.

Wel alsje myn dat kan ontſtryën, dan verſtaan ik 't myn
niet,
Durf jy wel zweeren? dat 'er tuſſchen jouluy, niets is ge-
ſchied;

HENDERYN.

Voor wie zouw ik een EED daarop doen? voor jouw? zeg ny-
dige meid?
Nouw wil ik niet; wie hoorden van zyn dagen ſchoonder
beſcheid?
'k, Geloof dat jy jaloers bent, en de ſchuld daar van legt op
Mevrouw!
Wilje myn de tong ſchraapen? neen! dat niet, ik heb de drom-
mel van jouw;

Maar

Maar in alle geval, wat leid jouw aan myn dingen geleegen?
En of ik van Myn Heer, een *Ducaat*; of niemendal heb gekreegen,
Ook zal ik wel maken, dat Mevrouw! de gekreukte Doek niet en ziet,
En wat 'er van de reſt waar is: hoor Cornelia, dat raakt jouw niet.

CORNELIA.

't Is wel Henderyn! jy bent voort klaar, met iemant af jagt te geeven:
Ik wenſchte wel, dat wy wat trouwer voortaan, zamen konde leeven,
Op dat wy de buyt, vóor dat extera Carreſſeeren, en ſtreelen,
Voor de vuyſt, en gelyk twee Zuſters zaamen mochten deelen.

HENDERYN.

Zeeker? dat hebje al heel ſlim bedacht: het overleg is niet kwaat,
Maar myn zalje immers zo in de zak niet piſſen, kammeraat.
Neen! dan benje in 't geheel mis, en verkeerd geadderesſeert;
Al was onze Menheer, nog eens zoo veel op jouw *Gecharmeert.*
Ik gun jouw dat vetje van harten, en al wat je van hem kunt krygen
Kom 't is al lang genoeg, daar van geſprooken: laat ik maar zwygen.

(*Henderyn binnen.*)

CORNELIA.

'k, Meen die *Sluypboer*, al die brutaale woorden eens te betaalen,
Daar komt Mevrouw! ik zal het alles aan haar eens gaan verhaalen.

NEE.

NEEGENDE TONEEL.

LEONOOR, CORNELIA, en WILLEMYN.

LEONOOR.

WEl Cornelia! hoe kan je myn by 't Kind, zoo lang laaten wagten,
Daar je wel weet dat ik door den dorst, by na zouw versmagten;

CORNELIA.

Mevrouw! ik ben maar in de Keuken geweest, om wat Chocolaat,
Voor uw; daar hield onze Willemyn! me wat lang, aan de praat,
ô! Die heeft aan myn zoo veel verteld, van Hendetyn, en jouw Man,
Dat ik 'er versteld van sting? en 't nog naauw'lyks gelooven kan,
En om je de waarheid te zeggen, dat Myn Heer zyn trouw heeft geschonden!

LEONOOR.

Is 't wel mogelyk?

CORNELIA.

(*Stil*)
Mogelyk? ja dat heb ik zelf wel eens ondervonden.

LEONOOR.

Zouw die Lichtmis, die Hoerendop, myn Huys zoo onteeren?
Ja wel! was ik in een andere staat, ik wil je wel zweeren,
Dat ik . . . . .

CORNELIA.

(Had ik nu maar gezweegen.) Mevrouw! gy moet uw voot al stil houwen,
Want anders zouw, Willemyn, aan myn nooit iets willen vertrouwen.

WILLEMYN.

Met een Kan met Chocolade in Hand.

Mevrouw, de Chocolaad is gereed, waar moet die werden gebracht?

LEONOOR.

Op de Kinderkamer, Willemyn, gaa toch voorzichtig en zacht.

CORNELIA.

Geef het myn, jy mógt de Klýne eens wakker maaken Willemyn!
Die is pas in de ſlaap, dan zouw ik 'er maar meê verleegen zyn
Zal ik het doen Mevrouw? zy mogt te veel raazen,

LEONOOR.

Ja doe jy het maar.

CORNELIA.

Heel wel, Mevrouw.

LEONOOR.

Ik ben niet te vreeden over, 't gedrag van haar,
'k Geloof dat zy myn een Radt zoekt te draayen voor de oogen:
Dat gaat zoo gemakkelyk niet, ik word zoo ligt niet bedroogen.
Want dat zy zoo eerelyk is, als daar ze voor wil paſſeeren,
Dat is wel beeter te zien, uyt al haar opſchikken, en kleêren.
Na myn gedachten, zal zy met Henderyn, de buyt zaame deelen,
Die zy van myn Man krygen, wat Vrouw zouw dat niet verveelen?
Zeg myn eens, heeft Henderyn, in de Kleerkaamer haaſt gedaan?

WILLEMYN.

Ik weet het niet, maar zy hielp uw Man, die zoo ëven uit is gegaan,
Zyn Rok aantrekken, en de Paruyk hem in ordere zetten;
Toen ik myn voet by 't vertrek had, om op hun woorden te letten;
Kwam Mynheer daar uit; en zy was heel geallarmeerd, en ontſteld,
Dog wat 'er gebeurt is, weet ik niet! dat heeft ze myn niet vertelt.

LEO-

LEONOOR.

Nu weet ik waarom hy zoo voor die twee Meyden komt spreeken,
Maar de tyd is naby, dat ik myn eens aan haar zal kunne wreeken,
Zoo ras als myn Mama! hier aangekomen zal zyn uyt den *Haag*,
Zullen zy terstond moeten vertrekken, en al was het noch van daag.
Nu gy moet maar opletten, of je niet wat meer kunt ontdekken,
Weest verzeekerd het jouw tot geen nadeel zal verstrekken.
Ik beloofje een *Mooy Chitsjak*, *twee rokken*, en dan een *paar Mooye Neteldoekse Halsdoeken*, tot een Nieuwejaar.

WILLEMYN.

Als 't uw blieft Mevrouw! (daar is Henderyn) niet uit School te klikken.

TIENDE TONEEL.

HENDERYN, LEONOOR, *en* WILLEMYN.

HENDERYN.

M*Evrouw*, de Kleerkamer is schoon, hebje nu nog iets te beschikken?

LEONOOR.

Hoe vraag jy dat zoo, heeft hy die daar de deur uitgaat? jouw Poll,
Niet gezegt wat je doen moest, en schikken, zeg Olyke makroll?
'k Ben op jouw schikken niet gesteld, en wil 't ook niet meer verdragen,

WILLEMYN.

Zoo dat kyven noch langer duurt, valt 'er gewis ook wel slagen.

LEONOOR.

Zouw ik dulden dat een *Kamenier*, zoo zal leeven met myn Man.

WILLEMYN.

Ja wiſten het de jongens, die zongen langs ſtraat met Liedjes daar van.

HENDERYN.

Dat verſtaan ik niet Mevrouw! ik ben een *Kamenier* met eeren;

WILLEMYN.

Een Kamenier met eeren zegje? Dat durf jy niet bezweeren?

HENDERYN.

Daar leid jouw niets aangeleegen, jy krygt immers een *mooy Chitsjak*.

En twee Rokken, van Mevrouw! voor je aanbrengen regte labbekak.

LEONOOR.

Is 't nu lang genoeg? ik zeg dat je luy alle twee zult zwygen;

„ Ja die heb ik haar belooft, en die zal ze van myn ook krygen.

HENDERYN.

't Is wel Mevrouw, ik zeg als nog: ik ben een Kammenier met eeren

Is daar zoo veel aan? dat ik Myn Heer zomtyds eens help, om zyn kleêren

Aan te trekken;

LEONOOR.

Neen! dat is het niet,

HENDERYN.

Dan weet ik 't niet Mevrouw!

LEONOOR.

Kom dan zal ik het eens, met weinig woorde zeggen aan jouw?

„ Datje met myn Man, niets doet, als Soenen, Stoeyën, Streele, en Malen,

Dog ik meen haaſt in ſtaat te zyn, om je die kunsjes te betalen.

HEN-

HENDERYN.

't Is goed te zien Mevrouw, dat de tyd van je bevalling is naby,
Want gy word tegenswoordig, verbruyt gekwelt, van de jalouzy:
Die uw maar beschouwd, kan wel zien dat het is buyte reeden,
Dat gy dus aangaat op uw Man, en zoo gestadig bent te onvreeden.
Zeg Mevrouw! hebje die dikke buyk, door 't zoenen alleen, gekreegen?
Dat geloof ik niet! had ik die, 'k was 'er deerlyk meê verleegen.

LEONOOR.

Wel Caronje? wie of jy daar nog meê durft komen bruyë, en plagen.
Weet je wel dat veel beploegd Land, zelde vrugten komt te dragen?
En ik geloof voor zeeker, dat het met jouw ook zoo is geleegen:
Want dat jy meer beurten als ik, van myn Ligtmis hebt gekreegen,
Is vast waar; ook heb jy hier in de buurt al lang gehad de naam,
Dat je by myn Hoerendop, die *echt* breeker: zouwd moeten in de Kraam.

HENDERYN.

Dat is myn zaak Mevrouw! al die praatjes kunnen myn niet vermaaken,
't Waar beeter dat de buuren 'er bemoeiden met haar eyge zaaken,
En myn met vreede lieten, 'k denk Cornelia, de Kindermeid,
Aan uw, weêr het een of aâr, tot myn nadeel zal hebben gezeyd,
Zy denkt op die manier daar van dubbeld, te profiteeren,
Van Myn Heer door 't Soenen, en van uw door vals *adviseeren*.

LEONOOR.

Neen dat is geheel mis! hier ſtaat zy die jou met hem kwam betrappen.

HENDERYN.

(*tegens Willemyn.*)

Zy liegt het Mevrouw, (ik zalje wel betrekken voor dat ſnappen.)

WILLEMYN.

Ik heb niets meer gezegt, als dat ik gezien heb met myn oogen.

HENDERYN.

Ik zeg dat al wat jy verteld hebt, door jouw hals is geloogen.

WILLEMYN.

En ik zeg dat het waarheid is, en die zal ik altoos beminnen.

LEONOOR.

En ik zeg dat jy luy zult zwygen, en gaan, maar na binnen.

(*Henderyn, met Willemyn binnen.*)

ELFDE TONEEL.

LEONOOR, *alleen.*

IK verwenſch hun die myn geraaden hebben, met hem te Trouwen,
En te gelyk het oogenblik, dat ik hem 't, eerſte kwam aanſchouwen.
Met wat lieftaligheeden, wiſt hy 't, JA WOORT van myn te vrâgen?
Daar ik nu geſtadig, myn over zyn, ontrouw moet beklagen.
Ja! wat kan een Menſch, in zyn gedachten, al worden bedroogen,
Die me als een Engel voorkwam, is nu een duyvel in myn oogen
En nog durf ik myn *Vader*, niets van zyn leevens manier zeggen,
Want die weet al wat ik zeg, tot zyn voordeel uyt te leggen;

Ook

Ook is hy een van de DOELEN LOOPERS, en die kunnen
geen kwaats,
Al wie daar aan vast is, zyn Papa VAN WEEZELS grootste
Maats,
Ik hoop toch dat myn *Mama*, van daag hier zal komen,
uyt den *Haag*,
Die zal myn nog wat onderſteunen, en vertrooſten, in
myn plaag;
'k Meen haar een boekje, met eenige ſtaaltjes van hem
open te doen:
Op wat voor manieren hy tegenswoordig, zyn eyge, en
myn fatſoen
Te leur ſtelt; ja dat eider 'er byna ſchande van moet
ſpreeken,
Dog ik hoop haaſt in ſtaat te zyn, myn aan hem te kun
ne wreeken;
Ik heb al gedacht, om by de *Schout*, eens over hem te gaan
klagen
Dat hy Onkuys leeft en hem tegens myn zoo ſlegt komt te
dragen,
Maar! hy is een *Scheepenszoon*, en een mēdeſtander van
den DOELEN.
En de *Schout!* is ook een van hun die voor haar yveren, en
woelen,
Een belooning, Groot Ampt, of een Officie hebben ge-
kreegen.
En de *Rechtbank!* die heb ik ook voor 't grootſte gedeelte
teegen,
Daar zitten (behalven drie vier braave Heeren,) zyn Vrin-
den:
Zoo dat ik daar niet hoef te gaan, om gerechtigheid te vinden;
Dus zal het beſt zyn, dat ik my nog wat ſtil houw, en
zwygen,
Tot 'er eens een occaſie komt, om hem in het net te krygen.

Eynde van 't Eerſte Bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

Het Toneel verbeeld een Straat.

EERSTE TONEEL.

HENDRIK, *en* ANDERIES, *gelyk uyt*,

TRYN SNAPS, *over haar deur*.

HENDRIK.

NEen Anderies! ik geloof niet dat het de Waarheid zal weezen;

ANDERIES.

Ik geloof het wel, wilje eens, een klyn Vërsje op hem leezen?

HENDRIK.

Ja heb jy het? laat zien,

ANDERIES.

Zie daar is 't, lees het eens hard en overluyd.

HENDRIK, *leest*.

Op den Heere CHRISTIAAN SCHOLTEN.

„ *Zoo teeld het braaf geslagt, der* SCHOLTENS *wakker án*,
„ *Wyl dappere* CHRISTIAAN, *braaf Kinderen maaken kan*,
„ *By* VROUW, *en* KAMENIER, *en* MEYD, *dat hiet eerst* „ *Naajen*,
„ *Wat zal die Held, al Vrugt, van die drie Akkers Maajen.*

Dat Vërsie is heel natuurlyk, en mooy gemaakt, wel verbruyt
Waar kryg je 't, van daan?

ANDERIES.

Luy van myn fatsoen, kunnen veel obtineeren.

HENDRIK.

Als het waar is, mag, ik hem morgen op 't, Hof gaan Filiciteeren.

ANDERIES.

Ja maar . . . .

HENDRIK.

Wat maar? zoo ik een *Paspoort* moet haalen, zal ik het doen.

ANDERIES.

Ik wed hy 't jouw dan niet geeft, want hy staat nog al op zyn fatsoen,
Weet jy wel, wat hy voor eenige tyd, eens tegen jou zeiden?

HENDRIK.

Wel?

ANDERIES.

„ Dat hy jouw met een Helbaardier: van 't Hof zouw „ doen leyden,
„ Als je weer kwam, om een *Paspoort*: zonder jouw Hoed „ af te neemen
„ Dat hy 't niet geeven zouw.

HENDRIK.

Leg daar niet langer over te teemen,
Dat kan hy niet doen, ik heb dat van de Week gaan ondersoeken,
Ik myn Hoed voor een DOELIST afneemen? dat zal ik vervloeken;

TRYN, *over haar deur.*

Ja! zy zyn het,

TWEEDE TONEEL.

TRYN, *uyt haar Huys koomende*, ANDERIES, *en* HENDRIK.

TRYN.

WEl *Heintje*! waar hebje tog zoo lang gestooken?
Jy luy bent niet veeg: want ik heb zoo even nog van je gesprooken,
Wat nieuws brengje mee? zeg 'ereis Driesie hoe dat jy al vaart?

ANDERIES.

Kaal, ken knap, na de môde Tryntje!

HENDRIK.

'k, Weet niets dat is te pyne waard;

TRYN.

Wel weet jy niets van myn buurman? HANS MICHEL, die in dat Huys woont.

HENDRIK.

Och neen! Tryntje,

TRYN.

Niet? daar zal een COMEDIE van hem worden vertoont.

HENDRIK.

Neen! dat geloof ik niet,

ANDERIES.

Wel? het zouw geen onmogelykheid weezen,

TRYN.

't Is wel waar: daar op die Lantarenpaal ſtaat het te leezen,

ANDERIES.

Kom dat moet ik eens zien, daar aan die Lantaaren, zegje *Tryntje*.

TRYN.

Ja *Drieſſie!*

ANDERIES.

Hier is 't wil jy het overluyd leezen, zeg maat *Heintje*?

HENDRIK.

Ja! mits datje zoo lang zwygt, want jouw praaten zouw me verveelen,

ANDERIES.

Dat beloof ik, zie daar is myn Handt;

HENDRIK, *leeſt.*

Op MAANDAG den 15. January 1753.

Zal men ten VOORDEELEN

VAN HET

RESPECTIVE SPINHUYS

OP DE

SCHOU-

SCHOUWBURG.
VERTOONEN, DE
WANHEBBELYKE LIEFDE,
Of het alom beroemd
MEESTERSTUK.
VAN
Held, CHRISTIAAN SCHOLTEN,
KINDEREN MAAKER.
BLY-SPEL.
En na het zelve, de

GEWAANDE GOUVERNEUR,
van SURINAMEN;
KLUGT-SPEL.
Tusschen beyden zal men Vertoonen, het FEEST van
VENUS.
OF DE
ONTEERDE VROUW, KAMENIER,
EN KINDERMEYD;
DIVERTIESEMENT.
Verciert met Zang en Dans.
Precies ten Vier Uuren op het Toneel.

ANDRIES.
Die Comedie moet ik zien speelen;

TRYN.

TRYN.

't, Is wel waar! de *Kamenier*, en *Kindermeid*, moeten by hem Kraamen,
Foey, die Canailje van en Vent; hy behoorden hem te schaamen,

HENDRIK.

't Is immers Menschelyk Tryn, hoe hebje daar zoo veel teegen?
„ Daar zyn veel eerwaardiger Mannen, die men dat te last „ heeft geleegen,
„ En die schaamen haar daar niet over; nu ik zalze niet „ noemen.

TRYN.

Dat weet ik zoo goed als jy, dat hebje voor myn niet te verbloemen,
Ik geloof daar niets van, dat zyn maar kwaade pennen, en tongen.

HENDRIK.

Heb jy 't, Lied, wel geleezen? dat KOOTJE met GRIET, heeft gezongen?

TRYN.

Spreek myn van dat profaane, en lasterlyke Pasquil toch niet,
Zoo ik *Schout* was, wierd den AUTHEUR wis gebannen uit het gebied,
Van de generaliteyt en dat wel ten eeuwigen daagen:
Op dat men van zoo'n schadelyk subjeckt raakten ontslagen.

ANDERIES.

Jy hebt geen ongelyk Tryn! maar wy raaken daar door van het spoor,
Met SCHOLTEN: laaten wy daar maar meê voortgaan,

TRYN.

Dat 's de waarheid: hoor:
Dat myn Man het deê, ik zouw geloof ik? hem dat wel verleeren,
Ik liet hem vast zetten, of ik ben geen Vrouw met eeren;
Wil je luy, een Koppie Thee met me, drinken? gaa dan maar in Huys,

HEN-

HENDRIK.

'k Heb geen tyd, ik dankje,

ANDERIES.

Ik ook! ik gå een Boodschap doen, hier over de Sluys.

(*Hendrik, en Anderies binnen.*)

TRYN.

Daar komt *Jasper*, die fimelaar, de Knegt van Papa SCHOLTEN! aan?
Zouw Hy de bekentmaking niet zien? neen! kom laat ik in Huys gaan.

DERDE TONEEL.

JASPER, *alleen.*

SPreek ik Willemyntje maar alleen, meen ik haar eens te zeggen,
Dat ik haast wil Trouwen, en dat moet zy me niet wederleggen;
Myn Heer is *Bewindhebber*, die zal myn' en Officie geven;
En dan kennen we zamen, net as twie Kippetjes leeven;
Ook is 'er nog wel een buyte kansie, niet dat ik zouw wille steelen
Neen! daar ben ik veel te eerlyk toe, maar om het te deelen,
Met die 't gesiooten hebben, dat mag men immers wel doen?
Want als men 't, op die manier krygt, is 't met eeren, en fatsoen;
Hoe mennig ien? heeft men Heer wel en grooter Officie gegeven,
En as hy myn nouw *Kruytleezer* maakt? daar kenne wy wel van leeven,
Zie als men Kruytleezer is, valt 'er zomtyts wel wat te winnen,
Voor al, zoo men na de Scheepe moet, die in Tessel zyn binnen;
ô! Wat zal ik bly, en vergenoegt zyn, als ik eens ben getrouwt,
Dat *Willemyntje*! 't niet eêr doen wou, heeft me voor lang berout;
Voorzichtig, niet voor by te loopen, hier is 't Huys daar ik moet zyn. (*Hy schelâ.*)

VIER-

VIERDE TONEEL.

WILLEMYN, *en* JASPER.

WILLEMYN, *haar deur open doende.*

WEl *Jasper*, is dat schellen?

JASPER.

Gendag myn uytgeleeze *Willemyn!*

WILLEMYN.

Dat wensch ik jouw van gelyken *Jasper*, wat hebje te zeggen?

JASPER.

Dat zal ik met wynig woorden aan jouw, wel uyt kunne leggen;
„ Myn *Heer!* en *Mevrouw!* (zullen als 't goed weêr is) „ laaten wy weeten,
„ Van Avond, by jouw Heer, en Mevrouw, koomen, om „ met haar te eeten.

WILLEMYN.

Wil je wat wagten? ik zal de Bootschap gaan doen by *Mevrouw!*

(*Willemyn, binnen en uyt.*)

JASPER.

Ja! ik zal geloof ik nog sterven van klink klaare liefde om jouw.

WILLEMYN.

't Is heel goed Jasper, Mevrouw zal hun van Avond verwagten.
Maar wagt een ôgenslag, daar vald me nog iets in de gedachten,
Zeg met een dat Mevrouws, *Mama!* word verwagt over de Veeren
Uyt den *Haag*, en vergeet niet met een haar dienst te presenteeren.

JASPER.

't, Is wel, zeg hebje niet belooft met myn te . . . . zelle Trouwen?

WILLEMYN.
Ja! dat zal ik ook doen, al zouw het myn daar na, nog zoo veel berouwen.

JASPER.
Nouw dan ben ik gerust, ik was daar waarelyk wat voor bevreest,
Datje geen woord zouw houden; zie dat was dan niet eerlyk geweest,
„ Hoor Myn Heer heeft belooft, van myn een Kruytleezer „ te maaken,
„ Om dat ik hem zoo getrouw bedien, in al zyn sakreete „ zaaken:
„ Daarom wil ik haast Trouwen, verstaa je dat myn uytverkooren,

LEONOOR, *van binnen.*
Willemyn! Willemyn!

WILLEMYN.
'k heb geen tyd om na jouw reeden te hooren,
Kom *Jasper*, geef me een paar zoenen, Mevrouw, roept vaar wel,

(*Willemyn binnen*)

JASPER.
Vaart wel lief nu met een Snap, na Jacob in de Vergulde Bell.

VYFDE TONEEL

JASPER, *en* HENDERYN.

JASPER, *het Comedie Bortje ziende.*

WEl wat of dat Placaat daar beduyt, wat zel dat nouw weêr weezen,
Laat ereis zien ('t is haast donker) zouw ik 't nog kenne leezen; . . .

(*Hy leest.*)

„ En

„ En Miesterstuk van de Vrouw van de Gormandeur van *Sarnamen.*

Wat of dat nouw weêr is? Ja wel! de Wyven hoorden 'er te schaamen;

'k Zal 't, nog eens met al myn verstand, gaan na leezen kom Ras, . . .

Ey kyk! hoe komt de naam van de *Zoon*, van Myn Heer, daar in te pas?

Ja, ja, 't is zoo hy heeft voor eenige tyd, van 's Lands weegen,

Op Het Princenhof, een heele groote bediening gekreegen:

Daar zal de vergaâring, gehouden worden van de Heere Staaten,

Misschien moet hy die helpen? aan het maaken van de Placaaten;

Want hy 's heel taalkundig, Verstandig, en daar by ook geleert;

Als is hy *Doelist*, word hy toch by eenige daarom nog geëerdt.

Foey die partyschappen; nouw gaauw na huys: ik ben nog rad ter bien,

Daar zal ik Myn Heer vertellen, dat ik dut Placaat heb gezien.

HENDERYN.

Hoe loopje met zoo veel haast *Jasper*, hebje aan ons huys geweest?

JASPER.

Ja *Henderyn*! Ik groetje, 'k heb geen tyd,

(*Jasper binnen.*)

HENDERYN.

Loop maar heen lompen beest;

Wat ben ik lang uytgeweest, weet ik niets te zeggen tot verschoning?

Ja! dat is wel gevonden, maar wat is dat weêr voor en Vertooning?

(*Zy leest.*)

Wel de Duyvel, zal men nu van men Heer en Comedie gaan speelen?

Ja

Ja wel! wist ik wie hem, op zoo'n manier zyn eer kwam ontsteelen,
Ik ging (dat Canailje van Volk) aanstonds aanbrengen by de Schout.
Want by hem zyn veel, van de aller geheimste zaaken betrout;
Wat raakt het de Menschen toch? al moesten wy nu by hem kramen,
In alle gevallen, zoo lang als wy het ons, nog niet eñ schamen.
Mevrouw is jaloers, daar komt de praats van, ik heb het al bespeurd,
Kom, kom, dat Comedie briefje, moet 'er maar af werden gescheurdt.
Ik zie daar van verre eenig Volk koomen, gâ ik maar in huys;

SESDE TONEEL

ANDERIES, HENDRIK, *en* HENDERYN.

ANDERIES.

'T Is de Kamenier. zy heeft een Papier in de hand'

HENDRIK.

Dat hebje zeeker Wel abuys;

ANDERIES.

Het is alwaar, maar! het Comedie bortje is 'er afgescheurd en weg,
Misschien heeft zy 't 'er afgescheurd kom vraag ik het: *Vrysterţje* zeg?
Mogen wy dat Papier eens zien? datje daar hebt in jouw handen;

HENDERYN.

Wel neen, wat zieje daar aan? 't is en Pampier om te verbranden.

HENDRIK.

Laat ik ereis zien Suffie, ſtaat 'er wat mooys op geſchreven?

HENDERYN.

Neen! laat los jouw Duyvelſche Schelm, nou wil ik 't niet geven

HENDRIK.

Geef hier zeg ik je, wy zullen het maar eerſt eens Copiëeren.

HENDERYN, *Terwyl zy in Huys vlugt.*

Ik doen het niet, dag Schoeljes men Heer zelje luy wat anders leeren;

ANDERIES.

Weg is de Hoer, daar komt *Tryntje Snaps*,

SEEVENDE TONEEL.

TRYN, HENDRIK, ANDERIES.

TRYN.

Wat is hier weêr te doen?

HENDRIK.

Niemendal, wy vraagden aan de Kamenier van *Hans*, met fatſoen,

Of wy een Copy mogten? van 't Comedie Bortje, dat zy afgeſcheurd heeft,

TRYN.

En wou zy het niet doen? dat is wärelyk al heel onbeleeft.

HEN-

HENDRIK,

Wilje reis wat nieuws hooren leezen, van *Hans Michbel*, jouw Buurman?

TRYN.

Als je wil *Heintje?* ik barst al door de Nieuwsgierigheid 'er van,
Wat is het toch?

ANDERIES.

Een Gedicht, maar kanje wel zwygen zoo lang?

TRYN.

Zwygen zegje? ô dat kan ik uyt de kunst, weest daar voor niet bang;

HENDRIK.

Kom dan zal ik aanstonds beginnen te leezen, wilje 't myn eens geeven
Maat Dries?

ANDERIES.

Ja, daar is 't,

HENDRIK.

Zo jy spreekt Tryn, moog je wel beeven.

Hy leest.

LAUWER-KROON

Gevlogten om het HOOFD

Van den HEER

CHRISTIAAN SCHOLTEN,

Held CHRISTIAAN, *den Kind'ren Maaker;*
Is Eer, en Eed, en Pligt Verzaaker.

Dats Heldenwerk, zoo net te mikken,
Zoo juyst te treffen met de schigt.
Dat *Venus* zelf 'er voor zouw schrikken,
Al liet ze uw Kroonen, door haar wigt;
Gewis'lyk! Dapp're CHRSTIAAN;
Gy moet uw op 't multipliceeren,
Zeer wel en naar de kunst verstaan;
Dat drie uw t'zaam als Vader eeren.

Dat 's beeter als 't *Plantagie* loopen,
Tot ſtyving der DOELISTERY.
Dat mogt uw aan de Galg doen Knoopen,
Hier raakt ge met een brandmerk vry.
Een Brandmerk, dat m' uw moeſt doen ſlaan
Op 't ſtaale voorhoofd, en graveeren
Daar in, een wel geſpoorde haan,
Die zig verſtaat op 't proceëren,
Wien VROUW, en MEYD, en KAMENIER.
Byna op eenen tyd begroeten,
Als VADER van een *Kind*, *drie Vier*;
Terwyl gy met uw Saters voeten,
Hen dreygt van uw te ſtooten af,
Waar op u *Wyfje*, dan verbolgen.
Dat gy haar koſt aan and'ren gaf,
Uw weigerd, langer in te volgen.
En loopt met recht weer naar den *Haag*,
Op dat zy by *Papa van* WEEZEL.
Zich van haar trouwe gunſt beklaag,
Voor een zoo'n luyën dart'len ezel!
Deez' *Schoon Vaâr* maakt nu weer de Vreê,
In hoop dat gy eens mogt bekoomen,
Op zyne en *Vader* SCHOLTENS, beê,
't Gebied, aan Weſterlandſche Stroomen.
Om daar meê, als een groot Bruteur
Met zak en pak, naar *Surinaamen*.
Te gaan, als opper GOUVERNEUR,
Om dat zy hier zig uwer ſchaamen;
En met beding zoo dat niet vlot,
Dat gy in de *Ooſterſche* geweſten,
't Zy dan ter uwer eer of ſpot,
Zult moeten zien uw heyl te veſten.
Om daar in dat verzengd climaat,
Uw *Vrouw* wat meer te reſpecteeren,
Of wel naar eiſch, van haaren Staat,
Door and'ren laaten Carreſſeeren.
Op dat zy dus haar ſchaâ vergoe,
Hier door uw geylheid reeds geleeden,
En uw dus op haar beurt een doe,
In 't gild der *Hoorendragers* treeden;

Dat

Dat ſtrekt dan uwe STAM tot eer,
Held CHRISTIAAN! zoo-moet-men ſchreeuwen
Zie daar, zie daar, vervliegt al weer
Een van de maag're *Doelen-Spreeuwen.*

Konſt Genootſchap
Propatria, et Libertate.

TRYN.

Noemje dat een Gedicht? je mogt, het liever de naam van PASQUIL geeven;
Maar wat is dat van SURINAAMEN? dat 'er in ſtaat geſchreven?
Zal men hem daar voor GOUVERNEUR zenden? dat heb ik nog niet gehoord!

ANDERIES.

Och ja! de geruchten hebben voor eenige tyd, daar ſterk van gegaan,
Ik vrees zoo 't waar is, het met die COLLONIE in 't geheel zal zyn gedaan;
Want daar is tegenwoordig, byna geen Negotie meer te doen,
Veel min als 'er een Gouverneur kwam, van 't *Doeliſten* fatzoen;
Daar komt een liedjes Zanger,

HENDRIK.

Nu zyn wy in onze diſcourſen verſtoort.

ACHSTE TONEEL.

LUCAS, ANDERIES, HENDRIK, *en* TRYN.

LUCAS, *Zingende uyt, met eenige Jongens tot gevolg.*

1.

Vrienden hoord na dit lied,
Al wat 'er geſchied;
In Amſterdam, het derde huys,
Van de Raamgragt, daar is 't niet pluys,
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als ſtroo.

2.

Daar woont die lompe Vent,
By eyder een bekent;
HANS MICHEL! die in 't wonder Jaar,
Was meê een hoofd, der DOELEN SCHAAR,
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als ſtroo.

3.

Hans Michel, heeft een Wyf,
Maar tot zyn tyd verdryf,
Zoo heeft hy nog een Kamenier,
Dat is een jong, en aardig dier,
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als stroo.

4.

De Meyd nog boven dien
Die heeft hy ook voorsien;
Met Huysraad in haar Kinder kas,
Dat uyt moet komen, al heel ras;
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als stroo.

5.

Hy heeft de Meid let wel:
Gestooken in haar vel;
En dat net in een oude Wond,
Waar van pylde fluks de grond?
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als stroo.

6.

Is dat niet wonder schoon?
Al van een Scheepens Zoon.
Die zoo veel van de Vryheid houd,
Ja zelf nu hy nog is getrouwt;
Ha, ha, zie zoo,
De Liefde brand, als stroo.

ANDERIES.

Na ik kan hooren, zoo is 't een liedje op HANS MICHELMAN!
Als hy 'er niet te duur meê is, dan koop ik 'er ook een van.

TRYN.

Dat is heel mooy, hoe veel komt zoo'n Liedje te kosten, beste Maat?

LUCAS.

Hoe veel? Niet meer als een Stuyvertje,

HENDRIK.

Kom geef 'er myn een, Kammeraat,

LUCAS.

Zie daar is het: nu zal ik je nog een ander laate hooren,
Dat je na myn gedachten, nog meer als dit zal bekooren,

ANDERIES.

Geef myn 'er ook een, laat ik al weêr een Stuyvertje, verkwisten,
Aan dat mooye Liedje, op die meedestander van de DOELISTEN.

LUCAS.

Daar Sinjeur, nu zal ik, 't ander Liedje beginnen te zingen;

TRYN.

Wel als HANS MICHHEL 't hoord, zal hy 'er uyt zyn vel om springen.

LU-

LUCAS *Zingt stem: hoort Kees &c.*

1.

Ha, fraay Ceurieuse
De schoone Rarite,
Jouw nooit voor deusse
Zo zie 't is bon Marchë,
't Is niet mër as en duut,
Par bleu ze ben een guut;
Jouw zelse zoo niet vinde,
Van ier, en tout l'Euröp tot
in Oostindie.

2.

La, viën te Kraame
De meid, en Kamenier,
Avec sa Fämë,
Is 't niet en kroot plysier
Pour, frère MICHELMAN,
Dat hy zyn zaak zoo kan;
Maar hoe staat hy te kyken.
Met zyn drie Kindertjes, wat is hy
Ryke.

3.

Voila, rekt uytte,
Daar zie jouw Mestre KRIS.
Et is en guytte
Et aussie un grand Doellist;
Hy speel op de Phiool,
Maar is maar om de kool,
Om de Mens, te bedrieke
Dat hy zouw Kinders maak, dat
zy et lieke.

Wat zegje van dit Liedje Sinjeur?

ANDERIES.

Dat is al 'en aardige Waal,

TRYN.

Geef me ook zoo'n Liedje, maar ik versta me niet op die
Taal;

LUCAS.

Als het je blieft *Juffrouw!* daar is 'er een,

TRYN.

Nouw zal ik in Huys gaan,
En op myn gemak 't, eens gaan leezen, blyf jy luy noch wat
staan?
Ik groetje vaarwel,

(*binnen.*)

NEEGENDE TONEEL.

HENDRIK, LUCAS *en* ANDERIES.

HENDRIK.

HOe kom jy aan die Liedjes toch? Of is jouw dat niet
meêr bekendt?

LUCAS.

Och ja! 't eerste heb ik van een *Martelaar*, 'en heele grappige
Vent;
En het tweede heb ik van een fatzoendelyk perzoon ge-
kreegen,
Die myn wat slagt: dat hy wat dikmaals om de poen is ver-
legen;

HENDRIK, *tegens Anderies.*

Willen wy eens zien, al de Liedjes die hy heeft van hem te
sloopen?

ANDERIES.

Wat zullen we 'er meê doen,

HENDRIK.

Aan d'Edelmoedige Vriend verkoopen;

ANDERIES.

Gâ je gang,

HENDRIK.

Zeg Vriend, hebje nog veel van de Liedjes? die jy daar
Zoo ëven hebt gezongen;

LUCAS.

Dat weet ik niet, laat zien .. Ja .. zoo met mekaêr,
Omtrent Hondert-en-twintig stuks;

HENDRIK.

Hoe veel wilje hebben voor de hoop?

LUCAS

Wagt ereis . . . net vyf Gulden? en dan hebje ze nog
schande koop:

HEN-

HENDRIK.

Neen! Ik geef 'er je net drie Guldens voor, en niet eenen duyt meêr.

LUCAS.

Geluk 'er meê,

HENDRIK.

Daar is een Ducaton, geef me drie ſtuyvertjes weêr,

LUCAS

Zie daar Sinjeur, ik bedank jouw, nouw met die pitjes gaauw na huys,
Want me Wyf wagt 'er met ſmart na, die heeft munt nog kruys.

(*binnen.*)

ANDERIES.

Maat Hein! Dat kwam je daar van pas, en al wat heel goed te binnen;

HENDRIK,

't Is en ſlegte tyd, en hier is nog wel wat geld meê te winnen,
Wy moeten d' Edelmoedige Vriend, er wat aan zien te ſmeeren,
Die kanze in zyn Coffy, of Collegie Kamers, wel debiteeren.

ANDERIES.

Wy moeten ze niet minder verkoopen, als een ſchelling het Stuk;

HENDRIK.

Gaan wy daar komt *Balein* met *Bardala*, zy hebben 't byſter druk.

(*Hendrik, en Anderies binnen.*)

TIENDE TONEEL.

FREDRIK, *en* BARDALA.

FREDRIK

Ja dat 't myn gebeurden, ik ging by de Schout 'er over klagen
Foey, dat men door de heele Stad, zoo valsch imant zyn eer gaat belagen,
Op die manier, kan men 't uw en myn ook wel op het lyf dringen,
Ik Voor myn zouw 't niet verdragen, 't zyn gruwelyke dingen.
Imant zoo valsch te beschuldigen, met zulke booze zaaken
Ja waar het myn zaak, ik zouw 'er wel een eind van zien te maaken.

BARDALA.

Gy hebt gelyk, maar hoe weet men doch al die dingen op de Straat?
Zouwen de Meyden 'er groots op zyn? en die 'er van hebben gepraat.

FREDRIK.

Neen! maar ik geloof, dat d'een of andere voorstander, of Hooft:
Van de LOEVESTEINSCHE party, hem die kool zal hebben gestooft,
Om hem by de Weereld nog meer, en meer gehaat te maaken;
Dog hy moet 't ëvenwel weeten, wat 'er waar is van die zaaken.

BARDALA.

Ik ben verwondert, ik geen meêr *Pasquillen* op hem heb gezien.
Als die vier Reegels, en dan twee Liedjes.

FRE-

FREDRIK.

Zie hier heb ik 'er nog een,
Dat vry boos is, dog al wat 'er in ftaat, is valfch en gegeloogen;
Het is nu voor geen eerlyk Man, om langer te kunnen gedoogen.

BARDALA, (*Leest stil, lauwerkrans &c.*)
Is 't wel mooglyk ? Heemel! Kunt gy dat nog langer verdragen,
Gebeurden 't myn, ik zou 'er duyzent Ducatonnen aan wagen,
Om de Autheur van zoo'n

FREDRIK.

Doctôr! Gy moeft een Vërs maken tot zyn lof,
Wilje? Ik zal uw helpen, want het ontbreekt ons niet aan ftof.

BARDALA.

Dat kunnen wy wel doen, ftof is 'er toch in overvloed te vinden,
Voor eerft zyn beleeftheid, tegen de DOELISTEN onze Vrinden,
Ten anderen zyn haat tegen die van die LOEVESTEINSCHE party,
Die nu boven dryven, en het meefte Volk hebben op haar zy.

FREDRIK.

Zyn Kuysheid, die moeten wy voor al by de ellen uytmeeten
Want daar komt het hem op aan, zie dat moetje vooral wel weeten:
Willen wy naar myn Huys gaan? en 'er voort maar aan beginnen;

BARDALA.

Als het uw blieft? ik heb het alzo omtrent half in myn zinnen.

(*Fredrik en Bardala binnen.*)

Eynde van 't Tweede Bedryf.

DER-

DERDE BEDRYF.

Het Toneel verbeeld een Kamer, in 't Huys van Hans.

EERSTE TONEEL.

CORNELIA *en* HÉNDERYN.

CORNELIA.

JA! van de Morgen zei *Mevrouw*, datze haar *Moeder* uit den HAAG,
Met de Schuyt over de Veeren, hier aan huys verwagte nog van Daag.
Dan vrees ik dat hier, en vreeselyke pot te vuure zal zyn,
Die zal door Brieven van alles onderricht weezen *Henderyn!*

HENDERYN, *met een Goudbeurs in haar handt*
Dat vrees ik ook, nu zal 'er voor ons, niet veel meer zyn, ten beste,
Want men Heer zal niet durven; 't is goed dat ik nog, voor 't leste
Van de Nagt zyn Goudbeurs, (schoon dat die wat klyn is.) heb gekreegen;
Willen wy hem zaame deelen? of heb jy daar noch iets tegen?

CORNELIA.
Och neen! hoe veel is 'er in?

HENDERYN.
Drie Ducâten, met 'en *halve Ryder*.
En vier koopere Prince Medailljes;

CORNELIA.
Hoe veel is dat dan, voor eyder?

HENDERYN.
Omtrent twaalf Guldens,

COR-

CORNELIA.

Waarom dat kooper, in de *Goudbeurs* genomen?

HENDERYN.

Weet je dat niet? om als *men Heer*, eens in geſelſchappen mogt komen

Daar geſpeeldt werdt; een groote Goudbeurs te vertoonen, dat is de Reeden,

Ik neem de *halve Ryder*, en *een Ducaat*: benje daar meê te vreeden;

CORNELIA.

Och ja! *de koop're Penningen*, zal ik tot gedachtenis bewaaren,

HENDERYN.

Daar hebje zeeker, groot gelyk in, de ééne is 'en heele *Raare*;

Zie deeze twee, zyn gemaakt, in die tyd, doe de *Prins* STADHOUDER wierdt;

En deeze, toen men de geboorte, van de *Graaf van Buuren* heeft geviert.

En deez' heeft me hem op den DOELEN, *in 't klyn kamertje* gegeven,

Ter vereüwiging, van die Vergåring, te bewaaren, al zyn Leeven.

CORNELIA.

Die Penning mag ik dan wel in waarden houwen, zouw ik mienen?

HENDERYN.

Ik houw meêr van de Contanten: daar kan ik me van bedienen.

CORNELIA.

Zo is het immers veel beeter, nu wy de buyt zaame deelen,
Dan dat we den heelen Dag, niets doen, dan kyven en krakeelen;

HENDERYN.

Daar hebje gelyk in, maar! hoe benje zo verbaaſt bleek om jouw Neus?

CORNELIA.

Dat weet ik niet, meen je 't, of zeg je 't zo maar eens om de leus?

HEN-

HENDERYN.

Neen! ik meen het wel,

CORNELIA.

Men Heer! heeft me van Nagt, eens gecarreseerdt;
Daar ben ik nog raar van, en dat is 't misschien dat me mankeert;
Ik maak me wat ongerust,

HENDERYN.

Loop heen Zottin! hoe moest ik dan wel zyn?
Want eêr hy by jouw kwam, had hy al twee Lessen opgezeit by myn.

CORNELIA.

Dat kan wel weezen, als 'er evenwel eens wat zoo 't een ofâar? . . .

HENDERYN.

Heb daar geen vrees voor, ik weet wel raat, voor diergelyke gevaar.

CORNELIA.

Ik gâ na de Kinderkamer, *Mevrouw* mogt ereis roepen (*binnen*)

HENDERYN.

Ik groetje *Cornelia* (daar word geschelt) wie of 'er nouw weêr zal zyn?

TWEEDE TONEEL.

HENDERYN, LEONTIUS, CONSTANTIA LEONOOR *en* JASPER.

HENDERYN.

GOeden Avondt *men Heer*, en *Mevrouw*, bliefje maar na binne te gaan?
Onse *Mevrouw*! heeft uw al verwagt: zy kleet haar, en wyniggie, aan;

LEONTIUS, en CONSTANTIA, *gelyk.*

Jouw ook zoo *Henderyn*, is 'er niemant?

HEN-

HENDERYN.

Neen!

CONSTANTIA.

Hoe vaardt jouw *Mevrouw*, toch al?

HENDERYN.

Hoe zouw die varen *Mevrouw*? zy is zoo omtrent, tusschen 't *Vroet* en *mal*,
Zy is den heelen dag deur, zo ongemakkelyk, en te onvreeden,
Dat 'er by na geen huys meê te houwen is, en dat zonder Reeden;

LEONTIUS.

Zonder reeden zeg je *Henderyn*? dat kan ik niet geloven,

CONSTANTIA.

Hoe 't hier toegaat, gaat myn begrip te boven
Kom Papa gaan wy by haar, dan zullen wy het wel beeter hooren,

HENDERYN. (*stil*)

Ja doe jy luy dat maar! Jouw praatjes, kenne myn in 't geheel niet bekooren;

LEONTIUS.

Daar gaan al heel slegte praatjes, van hem en jouw door de Stadt,
Ja zelf dat jy en *Cornelia* by hem . . .

JASPER.

Zoo *Henderyn*! dat heb ik gevat.

HENDERYN.

De Menschen spreeken van zo veel dingen, daar ze niets byna van weeten, (*stil*)
Myn Heer! Ik wouw, datje al aan tafel zat, en vulde je bek met eeten.

LEONTIUS.

Het was 'en heel goed Vriend, van myn Zoon, die 't ons kwam verhalen.

LEONOOR.

Wellekom *Papa* en *Mama*, staa hier toch, niet langer te dralen,
By die Caronje van 'en Meydt; och daar wierd ik weêr, zoo ontsteld,

Daar

Daar vind ik op de kinderkamer, je Zoons broek, (doch zonder geldt
'Er in.) Hoe die daar komt, behoeft men niet eens na te vragen;

CONSTANTIA.

Zwyg noch wat kint, gy moet het nog eenige tyd verdragen;
Als uw *Mama* hier is, zullen wy dat wel eens vinden met hem;

HENDERYN.

Komt *Mevrouw van Weezel*, hier by, dan is Menheer lelyk in de klem.

LEONTIUS.

Gaan wy naar binnen Dochter, daar kunnen wy veel vryër spreeken,
Over uw Man! foey! dat hy van myn Zeedelessen, zoo is ontaart,
Ik acht de eer hem myn Zoon te noemen, byna niet meerder waart.

CONSTANTIA.

Wat hebben we 'en droefheid van hem, foey die ondeugende Zoon:
En wat is 't een schand' voor hem zelv'

JASPER.

Hy krygt wel eens zyn loon;

LEONOOR.

Kom binne Papa, en Mama,

LEONTIUS.

Jasper! gy moet beneden na ons wagten,

JASPER.

Zeer wel men Heer! Ik zal daar in myn pligt wel betragten.

(*Zy gaan alle binne behalven Henderyn*)

HENDERYN.

Die Historie van de broek, meen ik *Mevrouw* meê te bedriegen,
Cornelia! moet het met styve kâken, haar maar hiete liegen;
Ik zal terwyl een knoop 'er afsnyden: want wierd het bewezen,

Zou-

Zouden we met ons beyden, wel voor ons paſpoort moge vreeze,
Zy moet Mevrouw zeggen, dat 'er voor aan de gulp en knoop af waar
Dat kanze niet ontſtryën; dan zyn wy weer buiten gevaar.
(*Hier word geſcheld*)

DERDE TONEEL

HENDERYN, WILLEM *met een Reys ſak, en Kooptre ſtoof* en ELIZABETH, *in de Deur ſtaande*

HENDERYN.

Wel Vent wat moetje hebben? wat is dat voor fatſoen van ſchellen?
Je zoud, en Menſch op zoo'n manier, wel als de dood, doen ontſtellen:
Wat hebjy te zeggen?

WILLEM.

Maak jou zoo boos niet, *Vrouw* of *Vryſter* wat je bint,
Woont hier de BARON RAPE, niet? Die 'er drie te gelyk, kan maaken met 't Kindt;

HENDERYN.

Wat leit jouw daar aangelegen, zeg guyt? of die hier woondt of niet,

WILLEM.

'k Wil zeggen HANS MICHEL, wordje kwaat? het is immers wel meêr geſchiedt.

HENDERYN.

Ja! Die woond hier waarom? waar toe leg jy hier zoo lang te têmen,
Of benje hier gezonden, om de Boel ereis op te gaan neemen?
Door d'een of andere Spion, Verklikker, Vlyër, of Ezel,
Om de toeſtand te kunnen ſchryven, aan *Mevrouw van Weezel.*

ELIZABETH, *In de Deur staande.*

Dat gaat al wel;

HENDERYN.

Wat leidt die Vent op Menheer te fulpeneeren? Was die maar tehuys, hy zouw hem de Lenden wel braaf smeeren:
Die zouw hem met meer ontzag doen spreeken, en op een and're wys,
Want hy heeft in *Vrankryk* geweest: en 't schermen geleert te *Parys*.

WILLEM.

Mevrouw! bliefje maar in Huys te treeden? Wy zyn hier te recht;

HENDERYN, *Terwyl Elizabeth. in Huys komt.*

Ach Heemel wat hoor ik daar! Wel waarom hebje aan myn niet gezegt?
Dat jy imant by jouw hadd'; ik wensch van harten welkom Mevrouw!
't Is me lief dat ik uw ....

ELIZABETH.

Dat hoorden ik zo even wel beeter van jouw;

WILLEM.

Ik zal 't goed hier neêr zetten: bliefje me reis geld te geven?

HENDERYN. (*stil*)

Ik had wel môge leyën, dat zy maar in den Haag was gebleven;

ELIZABETH.

Daar Vriendt: twee, vier, en twee ses; nu ben ik na myn verlangen
Hier eind'lyk gekomen ....

WILLEM.

Een *Schelling*, neen! Die wil ik niet ontfangen,
Voor en *Schelling*, zo veel goed te dragen: van de Haarlemer Schuyt,
Neen Mevrouw! Ik zal ze niet neemen: ik had liever geen duyt.
Als 'en *Schelling*, ...

ELIZABETH.

Daar zyn nog twee dubbeltjes, nu kan het wel gaan,

WIL-

WILLEM.

Ja! Zo is het wel: nouw kan der omtrent een borreltje op ſtaan,
Ik bedankje Mevrouw, en kom me verders te recompeceeren,
(*tegens Henderyn*)
Gen dag Zus, Ik wenſch jouw verders met de Barón wel te diverteeren.

(*binnen*)

VIERDE TONEEL.

ELIZABETH, HENDERYN, en LEONOOR.

ELIZABETH

Hoe is met myn Dochter?

HENDERYN.

Hoe zouw 't?... Mevrouw, daar kômt zy zelfs aan.

LEONOOR, *haar Mama om den hals vattende.*

Welkom Mama! Ach bent gy daar? kom wil met my na binnen gaan;

ELIZABETH.

'k Ben terſtond, op uw ſchryven vertrokken, en hierna toe gekomen,
Om dat ik uw ſlegte geſteldheit, uyt den brief van gistren hebb' vernomen;
Myn Kindt, ik ben de heelen tyd, zo ongeruſt over uw geweeſt:
Hoe ſteld het uw Man? tegenwoordig die ligtmis, die dronken beeſt;
Blyft dat nog al zoo 't zelve?

LEONOOR.

Ach *Mama!* hoe zouw hy het ſtellen;
Ik ben niet in ſtaat uw dat, met drooge Oogen te vertellen.
Treê binnen, daar zit zyn *Papa* en *Mama*, al na uw te wagten.

Dat zyn brave Luy, ik deê zonden, zoo ik die wide verachten;

ELIZABETH.

Dat 's goed, dan kunnen we zaamen, eens overleggen en spreeken:
Op wat voor manier, wy ons het beste aan hem zulle kunne wreeken;

(*Leonoor en Elizabeth binne*)

HENDERYN.

Komt Men Heer nouw te huys, zal 't 'er euvel voor hem daagen:
Want die *Mevrouw*, lykt een Helleveeg 'k heb in haar geen behaagen;
'k Vrees nu voor ons alle drie want . . . . . maar daar word al weêr gescheldt.

VYFDE TONEEL.

HENDERYN *en* HANS.

HENDERYN.

MYn lieve Menheer; houwje stil maak doch in 't minste geen gewelt,
Uw Vrouws Moeder is hier uit den Haag, met jouw *Papa* en *Mama*.

HANS.

Dat scheelt me, niet al waren ze hier al te maal, ik geef 'er niet na;
Dat zyn vervloekte Schurken, die myn eer en Naam, zoo beliegen;
Zy meene door dat Pasquille maken, de Wéreld te bedriegen;
Maar zo ik haar eens kom t'ondekken, moogen zy wel vreezen:
En myn Vriend *Kromme Frans*, meent 'er wel occazie toe zal weezen;

Want

Want die weet nog al 't een, en and're zoo 'ereis op te loopen,
Van die Knapen: die 'er bemoeyen, met Pasquillen verkoopen;
Hoe wel ze hem meê, wynig vertrouwen; Ik zal . . .

HENDERYN.

Bedaar toch wat Menheer.
Waarom ben je zoo boos? Om dat ze zoo hier en daar jouw eer,
Aan de Lantarens plakken? Dat moet ik zoo wel als gy vergen,
Daar is nog wel en weg op, gâ by de Schout 'er maar eens over klagen;

HANS.

Wat zeg je? Van Paskwillen die hier in de Buurt aan een Lantaren hebben gestaan,

HENDERYN.

Ja! ik heb 'er zo een, dat meen ik te bewaren.

HANS.

Wat staat 'er op, hoe kom je'r aan?

HENDERYN.

Wel van een COMEDIE, en ik weet niet, wat meer.

HANS.

Laat eens zien,

HENDERYN.

Ik zal 't gaan krygen; maar daar word geschell'd Menheer!
(na dat Henderyn open gedaan heeft gaat zy binnen.)

SESDE TONEEL.

HANS, FREDERIK *en* BARDALA.

HANS.

WElkom, myn getrouwste boezem Vrienden, hebt gy Lieden dat gedaan?
Daar we van gesprooken hebben:

FREDERIK en BARDALA, *gelyk.*
Ja!

HANS.

Hoe zulle myn Vyanden, staan
Kyken; als zy zien dat 'er nog zyn die de penne op vasten;
Voor myn;

FREDERIK.

Al is 't waâr, daar zyn *Eerwaarder*, die wel uyt kwame spatten,
Dat zien wy thans: en is daar zeeker zo veel aan misdréven?
't Is immers béter een kind gemaakt, dan berooft van 't léven;

BARDALA.

Gy hebt gelyk: wy moeten hun al te maal, zoo zien te verkloeken,
Door ons Vérs; dat zy zelv' het niet geloven;

HANS.

Ik wouw al dat Volk, wel vervloeken;
Voor al die myn, die *Lauwercrans* om het Hoofd, heeft geschonken.

FREDERIK.

Wel hy is al heel fraay gemaakt, om 'er meê te gaan pronken;
Ik geloof dat 'er jets aan moet zyn, het kan onmoog'lyk aârs weezen,

HANS.

Slaan wy dat maar over: *Bardala* wild ge my 't eens voorgaan leezen?

BARDALA.

Kom aan myn Vriendt, ik zal zoo terstond, op uw verzoek beginnen.

(*Hy leest.*)

ODE

ODE
AAN DEN HEERE
CHRISTIAAN SCHOLTEN,
VAN
ASCHAT.

Opper Commissaris der Waalen, &c.

Plerumque stulti risum dum Captum Levem.
Gravi destrungunt alios Contumelia,
Et sibi nocivum Concitant periculum.
PHEAD.

SChoon dat vervloekte laster muylen,
Den eerelyken Naam bevuylen,
Van een oprecht en Vroom gemoedt.
Dat nimmer wulpsche dertelheden,
Nog andre buyten spoorigheden,
Van Ontucht gaf den lossen Voet:

Schoon dat de helsche nyd en Wrevel
Ten afgrond uytstoof, met een Nevel
Van lasterdampen, om de Deugdt,
Waar 't moogelyk, haar glans te ontroven;
Zal nog de Vroomheidt hier en boven
Genieten een volmaakte Vreugdt.

Een Vreugdt en innig Ziels vernoegen,
Ontlast van schrik, bevryd van wroegen
Nadien 't zig van geen quaat bewust,
Mag koestren in de Hemel straalen,
Die in den zuyvren Boesem daalen,
Van hem, die in de G . . heidt rust,

Dit kunt gy werklyk ondervinden,
Nu lasterzucht durft onderwinden
Uw *Deugdt* en *onbesprooken Naam*,
ô SCHOLTEN! in 't gezicht te braaken,
En uw, met schaamteloose kaaken,
Ontzint te hoonen, door een blaam.

Gy lacht met al de zotte grillen
Der eereloose *Quyl Pasquillen*.
Van hem, die goddeloos zyn Pen
Heeft afgericht, voor Zilv're Schyven
Om andre snoode te geryven
Op dat hy 's naastens achting schenn'.

Gy weet hoe dat, die snoode gieren,
Nacht Uylen die in 't donker zwieren,
En schuwen 't Licht, by hun gehoont,
Vervliegen moeten voor de Waarheidt
Wanneer die, met haar' held're Klaarheidt,
Uw onschuld voor elks oogen toont.

Zoo zal de loogen ook verdwynen
Die men voor Waarheidt wouw doen schynen
Hoe dat ge uw Vaderland en Stadt,
Waar in die brave Heer uw Vader
's Volks Richter is en trouwe Rader,
Ontruymen zoud, om dit of dat.

Ja, SCHOLTEN! laat de lasteringen
Uw' Kuysche Deugdt en eer bespringen;
Uw Vroomheidt straalt 'er door, als Licht!
Die zal nog, als in Oude tyden,
Toen *Joseph* om zyn Deugdt moest lyden,
Voor elk een baak zyn, van zyn Plicht.

Schoon

Schoon *Phedra*, door haar konſtig liegen,
Vorſt *Theſeus*, kon door waan bedriegen,
Dat hy zyn braafſten Zoon verdacht,
Dat hy *Hippolytus*, verbolgen,
Beſtond ter dood toe te vervolgen:
Zyn Deugdt herleefd by 't nageſlacht.

Toen blonk die glans, terwyl de plaagen
Vervolgden, die hem quam belaagen,
En 't Licht deed ſchuwen, elk ten ſpot,
Zoo zal de wraak uw haaters jaagen;
D' afgunſtigen, zig zelfs vertſaagen,
En volgen *Phædra* * in haar lot.

MDCCLIII.

Ipſa ſibi pretium Virtus.

* *Zy bracht zig uyt Wanhoop om 't leeven.*

HANS.

Het is waarlyk zeer fraay, ik bedank de Heeren; tree na binnen.

BARDALA.

Ik heb nu geen tyd, want het moet van den Avond nog op de Pers:
Dan is 't morgen tegen *Beurstyd* klaar,

FREDERIK.

Zie dan is 't nog vers
In 't geheugen, en om tyd te winnen, en niet veel met de Proef te loopen,
Zullen wy 't myn over buurman, laaten diſtribuëeren, en verkoopen.

HANS.

Dat hebt ge wel gepractizeerd, myn Vrienden: dan zyn ze vroeg klaar,
En door het publyk maken daar van, raak ik ook buiten gevaar,
Ten minſten zal het dan minder, als nu, eenig geloof kunne vinden;

Ik heb de Eer van uw nogmaals te bedanken getrouwe Vrinden,

BARDALA.

Vaart wel, myn Heer! *Koom Frederik*) 't word eens tyd dat we gaan,

(*Bardala en Frederik binnen.*)

HANS.

Vaar wel, nu *Bardala* zo als 't gezegt is, blyfd het dan ftaan.

SEEVENDE TONEEL.

HANS, ELIZABETH, LEONOOR, LEONTIUS CONSTANTIA *en* JASPER.

HANS, *Elizabeth*, *ziende.*

HA, *Mama* ik heet uw welkom hier, hoe vaart *Papa van Weezel*?

ELIZABETH.

Daar leyd jouw niets aangelegen fchelm, jouw dronkbeeft, jouw Ezel,
Vraag liever na jouw Hoeren, 'k meen de *Juffrouwe Bezelman.*
Daarje den heelen dag na toe loopt;

HANS.

Mevrouw! ik weet 'er niets van,
Uw reedens zyn verwart: ik weet'er geen Concept van te formeeren;

LEONOOR.

Zeeker, weet gy 'er niets van? gy weet ons geflagt wel t'ontëeren.

ELIZABETH, *met een Broek in de Handt.*

t Is jammer dat dit een klaare blyk, van uw ontrouw, komt geeven,
Je Broek op de Kinderkamer, wel wie hoorden 't van zyn leeven?
Of is het niet waar?

HANS.

Mevrouw! ik heb die Broek 'er nooit laate leggen,

LEONOOR.

Wy zullen 't aan *Cornelia* vragen, en die zal de waarheid moete zeggen,
Of zy zal terstond moete verhuyzen, zoo zy niet wil bekenne,

HANS.

Ik stoor myn daar niet aan ik begin die praat al te gewenne;
(*binnen.*)

ACHTSTE TONEEL.

LEONTIUS, CONSTANTIA, ELIZABETH, LEONOOR *en* JASPER.

LEONTIUS.

EY *Mevrouwen*! het zyn gedaan dingen, en die neemen geen keer,
Dat wy 't in der minnen afdeeden?

CONSTANTIA.

Gy hebt gelyk daar in Myn Heer!
Daar zyn wel vroomer geuruykelt: het zyn gepasseerde zaaken;
Dat was veel beeter, als 'er meer water om vuyl te maaken.
Wat zegje *Leonoor*?

LEONOOR.

Ik ben 'er meê te vreede, wat zegt myn *Mama*?

ELIZABETH.

Dat ik het volkomen overlaat, aan de *decisie* van zyn *papa*!

LEONTIUS.

Hoor dan *Mevrouwe*; myn is voor eenige daagen positief verteld
Dat den Heere MAURITIUS in 't kort weêr zal worden hersteldt,

In

In al zyn voorgaande Caracters, dus ſtaat 'er niets van te hoopen
Dat hy 't *Gouvernement van Surnaamen*, daar 'k zoo om heb geloopen,
Zal bekomen; nu dunkt myn beſt te zyn de Meyden te laate gaan
Op dit moment, om ons voor eerſt, van die laſt eens te ontſlaan,
En dat myn Zoon Beterſchap belooft, en excus verzoekt aan zyn Vrouw.

CONSTANTIA.

Dat is heel goed overlegt *Papa* . . . Wat dunkt uw daar af *Mevrouw*.

ELIZABETH.

Ik vind het ook zoo heel goed,

LEONOOR.

Ik ook *Mama*, om geen opſpraak te maaken:
Dunkt my de Meyden, haar tyd uyt moeſte blyve: voor alle zaaken.

LEONTIUS.

Gy hebt gelyk, kom wil ik je *Man* laate roepen, *Leonoor*.

LEONOOR.

Ja *Papa*, ik wil wel weer verzoenen met hem, maar hoor!
Voor eerſt moet hy belooven, my getrouw te zulle blyven,
En als ik een Woort zeg, niet aanſtonds met myn te kyven
Dan zal ik weer als,

LEONTIUS.

Jaſper gaat myn Zoon roepen, zeg dat hy hier
Voor 't moet komen, dat ik hem . . .

JASPER.

't Is zeeker voor hem veel pleyzier
Jy luy doet niet als kyven, knorren ſchreeuwen en raſen;
Dat die goeje *Man*, 'er waarelyk wel van moet verbazen.
't Is wel Men Heer.

LEONOOR.

Jaſper zegt met een eens aan *Willemyn*.
Dat zy hier moet komen, als ook aan *Cornelia*, en *Henderyn*.

(*Jaſper binnen.*)

NEE-

NEEGENDE TONEEL.

HENDERYN, CORNELIA, ELIZABETH, LEONTIUS, CONSTANTIA, *en* LEONOOR.

HENDERYN, *en* CORNELIA, *gelyk*.

Hier zyn wy nu *Mevrouwen!* is 'er iets voor ons te zeggen?

ELIZABETH.

Zeg eens *Cornelia*, hoe deez' Broek, op jouw Kamer komt te leggen?

CORNELIA.

Mevrouw, die heb ik 'er zelf gelegt, om een knoop aan te zetten.
Die 'er af waar;

LEONTIUS.

Zeeker? wy zullen uw dat wel verder beletten.

CONSTANTIA.

Die leugen, heeft ze prompt verzonnen, dat heeft ze wel overleyt

LEONOOR.

Ach *Mama*, zoo heeft ze myn met ſtyve kaaken, het telkens ontſtryd'

LEONTIUS.

Hoor hier *Cornelia*, en *Henderyn*, nu ons de zaak zoo klaar is gebleeken,
Dat myn *Zoon* 't met je houd: zulje eens voor de vuyſt met ons moete ſpreeken.
Of je luy ook by hem moet in de Kraam; op dat wy 't af kunne maaken
Met je luy, bedenk je wel, 't zyn geen bagatellen, maar zulke zaaken,
Daar je gemakkelyk over in 't . . .

Co

CORNELIA, *en* HENDERYN, *half schryënde.*

Als wy 't dan zeggen moeten *Myn Heer*,
Ja! wy moeten by uw *Zoon* Kraamen alle twee:

ELIZABETH.

Myn hart doet me zeer,
Over uw myn *Dochter*, dat gy in deeze omstandigheid hebt zoo veel verdriet,

CONSTANTIA.

Myn ook *Mevrouw*, maar wat zal men zeggen 't is al geschiedt,

LEONTIUS.

Kom aan hoe veel wil je luy hebben? mits dat je zult zwygen,
Is 't *een hondert Guldens twee drie*, die kun je luy krygen;

CORNELIA.

Men Heer wy zyn evenwel onz' eer en fatzoen voor altoos kwydt;

HENDERYN.

Laaten wy maar Geld neemen, dan zyn we toch eerlyk malle Meydt.

CORNELIA.

Je hebt gelyk *Henderyn*.

HENDERYN.

Blief je ons eyder *vyf hondert Guldens*, te geeven?
Myn Heer, dan kunnen we onze Kraam uyt houwen, en zo lang leeven:
Tot het vergeeten is;

LEONTIUS.

Ik geef eyder *vier hondert Guldens*, met accoort, als je luy eens komt te Trouwen,
Je Man Kruytleezer te maaken, of iets op de Werf: en daar zal ik me woort in houwen;

HENDERYN.

Ik ben te vreede *men Heer*; wat zeg jy 'er van? wat dunkt je *Cornelia*.
Is het zoo als *men Heer* zyt niet goet?

CORNELIA.

Goet zeg je? voor zeeker, wel ja!

ELI-

ELIZABETH.

Nu dunkt myn moeften zy hier zoo lang blyven tot 't Vrouwendag waar?

LEONOOR.

Zoo meen ik 't ook *Mama*, dan is het beeter, en ook minder gevaar,
Dat 'er zoo veel van gefprooken zal worden,

CONSTANTIA.

Dat is ook veel beeter myn Kindt.
Wat 'en ongerustheid doet me die *Zoon*;

LEONOOR.

Ja! hoe teêr heb ik hem bemindt;
Mama wat zal ik doen? daar zie ik hem weêr binne koomen,

LEONTIUS.

Heb daar geen zorg over, dat zal ik wel ftellen: wild' daar voor niet fchroomen.

THIENDE EN LAASTE TONEEL.

LEONTIUS, ELIZABETH, HANS, LEONOOR, CONSTANTIA, HENDERYN, CORNELIA, WILLEMYN, *en* JASPER.

LEONTIUS.

HOor CHISTIAAN! het vinden van deez' Broek, moet je niet meer ontkennen;
(Kom die zaak is afgedaan) gy moet uw voortaan weêr gewennen
In Huys te blyven, en als een eerlyk Man behoort te leeven

Met

Met zyn *Vrouw*; kom bid' haar, dat zy het uw wil vergeeven:

ELIZABETH.

Kom lustig als een *Man*, foey gy krenkt ons' en uw eygen fatzoen,
Ik vergeef 't je ook, mits dat je belooft het nooit weêr te zullen doen;

HANS.

Ja maar de Meyden;

CONSTANTIA.

Die heeft uw Vader al te vreede gesteld;
Die krygen eyder *vier hondert Guldens* aan klink klaar Geldt.

LEONTIUS.

Kom CHRISTIAAN de tyd verloopt, het wordt laat, staa niet lang te draalen,
(Wy moeten nog Eeten) en straks komt de Koets om ons te haalen.

HANS.

Ja wel *Papa*, ik zal het dan doen, op uw Ordere en Verzoek
Met Conditie, myn *Vrouw* nooit weêr spreekt over 't geval, van de Broek

Hy knielt,

Nu dan Engel Lief, ik val voor uw neer op myn kniën,
Wil myn eens met uw bekoorlyke Oogen, Vriendlykjes aanzien?
Ey wil my myn losheid, en fouten nog eens vergeeven
Ik beloof uw nooit weêr, ontuchtig of kwaalyk te zulle leeven
Maar uw altoos getrouw te blyven, ey vergeef 't myn doch terstondt,
Zoo gy dat doet Lief, spreekt 'er een Engel uyt uw Mondt;

LEO-

LEONOOR.

Staa maar op, ik mag uw zoo niet langer zien, in zulk een postuur
Ik vergeef het uw: mits gy uw gedrag verbeetert van dit Uur;

LEONTIUS.

Nu zyn de zaake weêr in order CHRISTIAAN, het heeft me al lang verveeldt
Pas nu maar op, zoo wordt, deez' wond, weêr op Nieuws gezalfd en geheeldt.

HANS.

Papa, ik zal wel oppassen, en geen reeden geeven aan myn *Vrouw*.
Van klaagen, want ik heb van het gepasseerde grootelyks berouw;

ELIZABETH.

Dat is myn lief ik wil hoopen, dat berouw maar zal blyve duuren.

CONSTANTIA.

Ik ook *Mevrouw!*

LEONTIUS.

Zoo niet, dan zal ik hem voort na *Oostinje* verstuuren.
Al was het maar voor *Assistent* of noch minder Qualiteydt,
Want van *het Gouverneurschap*, daar zyn we nu 't Byltje van kwydt.
De Heer *Mauritius* is ook een heel, eerlyk en bekwaam Man,
Het waar jammer indien men hem ontzette wilde daar van.

LEONOOR.

Ik begin zoo ongemakkelyk te worden, en voel zoo veel Pyn,

Dat ik vrees van deez' Nagt, wel in het Kraambedde zal zyn;

LEONTIUS.

Myn Kinderen ik heb d' eer van uw te filiciteeren
Met de herstelling der eendragt, ik wensch die vermeere
Van tyd tot tyd; en nooit . . . .

CONSTANTIA.

Dat wensch ik uw van gelyken,
En dat de Deugd en Trouw, nooit van uw moog' wyken.

ELIZABETH.

Kindren ik voeg myn zeegenwenschen met al myn Hart daar by,
Dat 'er nimmer weêr eenige twist zaaken tusschen uw zy;

HENDERYN, *en* CORNELIA.

En wy wenschen *Mynheer* en *Mevrouw!* een herstelling der Trouw,
Op dat *Myn Heer* altoos deugdzaam mag beminnen zyn *Vrouw*.

JASPER, *en* WILLEMYN.

Wy wenschen uw lang gezont, eendrachtig, en vrolyk te leeven;

HANS, *en* LEONOOR.

Wy bedanken uw alle, voor die Reeks van wenschen aan ons gegeeven.

LEONTIUS.

Het is al vry laat geworden, willen we niet, na binnen gaan *Mevrouwen*?

CONSTANTIA.

Zeg eens liefste? is uw vergeeten, onze *Jasper* met *Willemyn*, zal Trouwen.

LEON-

LEONTIUS.

Gy hebt gelyk *Vrouw*, nu *Jasper* ik zal je Kruytleezer maaken,
Mits dat gy zult zwygen, van de hier voorgevallene zaaken;

JASPER.

Voor zeeker; ik blyf uw, hondert duyzentmaal, daar voor, verpligt *Myn Heer*!

WILLEMYN.

Ik meê *Men Heer*, ik blyf uw ten hoogsten dankbaar voor die Eer;

Tegens de Aanschouwers.

Hier kan een eyder klaar beschouwen.
Wat smert het weezen moet voor *Vrouwen?*
Die dus ongelukkig zyn Getrouwt,
't Heeft onz' *Mevrouw*, dikmaals berouwd;
Ik word' hier eindelyk de BRUYT;
En daar meê is ons BLY-SPEL uyt.

Eynde van het derde en laatste Bedryf.

